

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ**

(назва освітньої компоненти)

для здобувачів вищої освіти 1 курсу денної та заочної форми здобуття освіти
(4.10 р.н.)

освітньої програми «Технології фармацевтичних препаратів»

(назва освітньої програми)

спеціальності «226 Фармація, промислова фармація»

(шифр, назва спеціальності)

галузі знань «22 Охорона здоров'я»

(шифр, назва галузі знань)

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

ВИКЛАДАЧІ

Лісна Анастасія Геннадіївна

yezjf@nuph.edu.ua

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра управління та забезпечення якості у фармації.

2. Адреса кафедри: Україна, м. Харків, 61140, вул. О. Невського, 18, Тел.: (+38057) 771-81-47.

3. Веб-сайт кафедри: <http://quality.nuph.edu.ua>

4. Інформація про викладачів:

Лісна Анастасія Геннадіївна

Кандидат фармацевтичних наук, доцент закладу вищої освіти кафедри управління та забезпечення якості у фармації Національного фармацевтичного університету. Досвід наукової діяльності – 8 років, досвід науково-педагогічної діяльності – 8 років. Читає курс лекцій, проводить практичні та семінарські заняття з дисциплін «Безпека життєдіяльності», «Охорона праці в галузі та безпека життєдіяльності», «Безпека життєдіяльності та охорона праці», «Охорона праці в галузі та цивільний захист», «Економіка та організація біотехнологічних виробництв», «Логістика» та ін. Наукові інтереси: фармацевтична логістика, управління безпекою та охороною праці у фармацевтичній галузі, економіка закладів охорони здоров'я.

5. Консультації: відбуваються згідно з розкладом он-лайн, який представлений на сайті кафедри управління та забезпечення якості у фармації за посиланням <https://quality.nuph.edu.ua/>.

6. Анотація освітньої компоненти: Освітня компонента є вибірковою в програмі підготовки здобувачів спеціальності «Фармація, промислова фармація» за освітньою програмою «Технології фармацевтичних препаратів». Джерелом теоретичних засад освітньої компоненти «Безпека життєдіяльності та охорона праці» виступають антропологічні компоненти (філософія, соціологія). Науковим інструментом виступають фізичні, хімічні, біологічні та психічні закони, що описані у природничих освітніх компонентах (фізиці, хімії, біології, психології). Практичні навички із захисту людини у різних сферах життєдіяльності надають прикладні як: основи охорони праці, ергономіка, трудове право, гігієна у фармації, перша долікарська допомога та ін.

7. Мета викладання освітньої компоненти: Метою викладання є забезпечення безпечних і нешкідливих умов праці при роботі в закладах фармації, фармацевтичному підприємстві, які включають негативну дію на людину та навколишнє природне середовище, приймати продуктивні рішення у сфері безпеки життєдіяльності; сформувати у здобувачів вищої освіти відповідальність за особисту та колективну безпеку у повсякденних умовах та під час надзвичайних ситуацій, з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності на первинній посаді.

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку фармації, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 23. Здатність створення безпечних умов ведення технологічного процесу та забезпечення охорони навколишнього середовища.

9. Програмні результати навчання:

ПРН 1. Мати та застосовувати спеціалізовані концептуальні знання у сфері фармації та суміжних галузях з урахуванням сучасних наукових здобутків.

ПРН 9. Формулювати, аргументувати, зрозуміло і конкретно доносити до фахівців і нефахівців, у тому числі до здобувачів вищої освіти інформацію, що базується на власних знаннях та професійному досвіді, основних тенденціях розвитку світової фармації та дотичних галузей.

10. Статус освітньої компоненти: вибіркова.

11. Пререквізити освітньої компоненти: «Вступ до фаху», тощо.

12. Обсяг освітньої компоненти: 3 кредити ЄКТС 90 годин: 30 годин аудиторних занять, з них – 18 годин лекцій, 12 годин – семінарських заняття, 60 годин самостійної роботи.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти: проведення лекцій та семінарських занять.

Зміст освітньої компоненти:

Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності та охорона праці

Тема 1. Терміни та визначення дисципліни. Класифікація надзвичайних ситуацій та небезпек. Головні визначення – безпека життєдіяльності як предмет, безпека, безпека, надзвичайна ситуація. Основні види надзвичайних ситуацій аварія, катастрофа, стихійне лихо. Ознаки надзвичайної ситуації. Класифікація надзвичайних ситуацій за джерелом, та масштабом. Види природних, техногенних, соціальних та комбінованих надзвичайних ситуацій. Класифікація небезпек (небезпечних факторів) за природою та дією на організм людини.

Тема 2. Концепція ризику. Визначення ризику, формули для визначення ризику. Класифікація ризиків. Індивідуальний та груповий (соціальний) ризик. Рівні прийнятності ризику. Концепція прийнятності ризику. Аналіз ризику. Головні етапи аналізу ризику: оцінка, керування, моніторинг. Якісна та кількісна оцінка ризику. Ідентифікація ризику. Методи кількісної оцінки ризику. Інженерний метод. Модельний метод. Експертний метод. Соціологічний метод. Керування ризиком. Методи керування та інструментів управління виявленим ризиком. Моніторинг ризиків.

Тема 3. Менеджмент безпеки. Єдина державна система запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного і природного характеру (ЄДСЗР). Цілі і завдання. Координуючі органи ЄДСЗР. Режими функціонування ЄДСЗР. Фінансове і матеріальне забезпечення заходів захисту населення. Державне управління у сфері захисту від надзвичайних ситуацій. Державне регулювання та контроль щодо захисту населення в над-звичайних ситуаціях.

Тема 4. Загальні питання охорони праці. Правові та організаційні основи охорони праці. Основні розділи дисципліни «Охорони праці». Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. Законодавство України про охорону праці. Закон України «Про охорону праці». Гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів. Обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці. Річна економія за рахунок поліпшення умов праці. Законодавство України про працю. Кодекс законів про працю. Трудові погодження, порядок укладання та розторгнення. Колективний договір. Охорона праці жінок, підлітків та інвалідів. Правила внутрішнього трудового розпорядку. Медичні огляди працівників галузі, індивідуальні медичні книжки. Порядок навчання та перевірки знань співробітників з питань охорони праці. Інструктажі.

Тема 5. Нормативно-правові акти з ОП, що діють у галузі. Галузеві нормативно-правові акти. Стандарти, санітарні правила та норми. Показчик галузевих нормативів. Розробка нормативних документів згідно з вимогами НПАОП 0.00-6.03-93 Порядок розробки та затвердження власником нормативних актів з охорони праці та НПАОП 0.00-4.15-98 Положення про розробку інструкцій з охорони праці. Посадова інструкція провізора.

Тема 6. Санітарія та гігієна праці у закладах фармації. Характеристика закладів фармації. Вимоги до виробничих приміщень і устаткування закладів фармації. Вимоги санітарії при приготуванні

та зберіганні лікарських засобів. Особиста гігієна персоналу в закладах фармації. Контроль за санітарним станом закладів фармації.

Тема 7. Аналіз умов праці на підприємствах галузі. Атестація робочих місць за умовами праці. Вивчення факторів виробничого середовища і трудового процесу, характерних для конкретного робочого місця. Гігієнічна оцінка умов праці згідно з гігієнічною класифікацією праці №4137-86. Загальні положення про атестацію. Рекомендації з проведення атестації робочих місць за умовами праці відповідно до постанови кабінету міністрів України від 1.09.1992 р. № 442. Оформлення результатів атестації. Карта умов праці. Пільги та компенсації.

Тема 8. Безпека праці та пожежна безпека у закладах фармації. Безпека праці з наркотичними, отруйними та сильнодіючими речовинами. Вимоги до пожежної безпеки закладів фармації. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки закладу фармації. Засоби пожежогасіння. Дії персоналу при виникненні пожежі.

Тема 9. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань, аварій. Класифікація виробничого травматизму відповідно ДСТУ 223-00 ССБП: залежно від характеру ушкоджень; важкості наслідків; видів відповідальності. Розслідування та облік нещасних випадків відповідно Постанови КМУ № 337 від 17.04.2019 р. Причини та методи аналізу травматизму. Зв'язок захворювання з умовами праці працівника. Порядок підтвердження професійного захворювання. Організація розслідування та облік професійних захворювань. Класифікація аварій за наслідками. Розслідування аварій із нещасним випадком. Схема повідомлення про аварію. Акти і матеріали розслідування. Контроль і нагляд за розслідуванням.

Семестровий залік

14. Види та форми контролю:

Поточний контроль: усне опитування, складання тестових завдань, виступи (наукові доповіді, презентації), активна участь у дискусіях, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо.

Контроль змістового модуля: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо.

Форма семестрового контролю: семестровий залік.

Умови допуску до контролю змістового модуля: для допуску до контролю змістового модулю 1 необхідна наявність мінімальної кількості балів за темами 1-9.

Умови допуску до семестрового контролю: поточний рейтинг більше 60 балів, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти: оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою: поточний контроль – 5-8 балів за тему за практичними та семінарськими заняттями, змістовий модуль 1 - 15-28 балів.

Результати семестрового контролю у формі семестрового диференційованого заліку оцінюються за шкалою ECTS, 100-бальною та чотирибальною шкалою («зараховано», «не зараховано»).

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів (% від кількості балів за модуль - для змістових модулів)
Модуль 1	
Змістовий модуль 1: Безпека життєдіяльності та охорона праці. - оцінювання тем (1-9) (робота на заняттях 1-9): робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, виступи (наукові доповіді, презентації), активна участь у дискусіях, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); - контроль змістового модуля 1 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач)	100 (100 %)
Семестровий контроль з модуля 1	100

Політика освітньої компоненти («правила гри») визначається вимогами кафедри до здобувача вищої освіти при вивченні освітньої компоненти щодо академічної доброчесності, щодо відвідування занять, щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості, щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій) тощо. Так, політика щодо академічної доброчесності ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ» (<https://nuph.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>). Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських,

лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a1.1-38-018_polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-u-nfau-red.-03-2021.doc-zi-zminamy.pdf) згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2018/09/pol-a2.2-10-182_polozhennja-pro-vidpracjuvannja-propushhenih-zanjat-ta-porjadok-likvidacii-akademichnoi-riznici-1.pdf) згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2.-32-031_polozhennja-pro-porjadok-ocinjuvannja-rezultativ-navchannja-zvo-u-nfau-red.05-2022.pdf). Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів.

Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2-38-050_polozhennia-pro-oskarzhennia-rezultativ-pidsumkovoho-kontroliu-znan-zdobuvachamy-vyshchoi-osvity-u-nfau-red.01-2021.pdf).

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.3-32-208_polozhennja-proporjadok-viznannja-rezultativ-navchannja-otrimanih-shljahom-neformalnoi-ta-informalnoi-osvity-red.02-2022.pdf). Для оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача вищої освіти атестаційна комісія визначає обсяг і методи демонстрації та вимірювання цих результатів навчання з урахуванням їх змісту та можливої специфіки. Методи демонстрації та вимірювання результатів неформального та/або інформального навчання заявника можуть відрізнятися від методів, які застосовуються для здобувачів освіти в рамках відповідної освітньої програми, водночас вони повинні забезпечувати змістову валідність оцінювання. Атестаційна комісія приймає рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача, якщо за підсумками оцінювання підтверджено відповідність цих результатів результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою.

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньої компоненти:

<p>Обов'язкова література</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Жуковіна О. В., Грецька Г. А. Безпека життєдіяльності : метод. рек. до практ. та семінар. занять здобувачами вищої освіти усіх спец. Харків : НФаУ, 2021. 118 с. 2. Жуковіна О. В., Грецька Г. А. Безпека життєдіяльності : метод. рек. до виконання самост. роботи здобувачами вищої освіти усіх спец. Харків : НФаУ, 2021. 18 с. 3. Соціальна та виробнича безпека діяльності : навч. посібник [для здобувачів вищої освіти спец. «Освітні, педагогічні науки» освітньої програми «Педагогіка вищої школи»] / А. А. Котвіцька [та ін.] ; за ред. доц. О. В. Жуковіної ; НФаУ, Державна служба України з питань праці. Харків : НФаУ, 2019. 220 с.
--------------------------------------	--

<p align="center">Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вахонєва Т.М. Основи охорони праці в Україні: навч. посіб. К.: Дакор, 2019. 508 с. 2. Мелех Л.В. Безпека життєдіяльності та охорона праці: навч. посібн. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 219 с. 3. Сокурєнко В.В. Безпека життєдіяльності та охорона праці : підручн. Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2021. 308 с. 4. Lisna A.G., Kovalenko Sv.M., Litvinova O.V. Directions for improvement of the system of labor protection management at a pharmaceutical enterprise using digital technologies. Annals of Mechnikov Institute. 2023. №2. 31-36 p. 5. Лісна, А.Г. "Актуальність фармацевтичного забезпечення населення в умовах надзвичайних ситуацій" / А.Г. Лісна, С.М. Коваленко // Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України : матеріали ІХ Всеукр. заочної наук.-практ. інтернет-конф., м. Київ, 28. квіт. 2023 р. Київ: УДУ, імені Михайла Драгоманова 2023. С. 93-94. 6. Коваленко, С.М. Особливості організації охорони праці в закладах фармації/ С.М. Коваленко, А.Г. Лісна // Актуальні проблеми якості, менеджменту і економіки у фармації і охороні здоров'я : матеріали І Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Харків, 19 трав. 2023 р. Харків: НФаУ, 2023. С. 164-165.
<p align="center">Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сайт кафедри управління та забезпечення якості НФаУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://quality.nuph.edu.ua/. 2. Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/ 3. Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://rada.gov.ua 4. Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-okhoroni-zdorovya-ukraini/ 5. Офіційний сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.dsns.gov.ua/. 6. Офіційний сайт Державної служби України з питань праці [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://dsp.gov.ua/. 7. Офіційний сайт бібліотеки ім. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/
<p align="center">Система дистанційного навчання Moodle</p>	<p>https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=4590</p>

18. Технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти: наявність персонального комп'ютера/ноутбука/планшета/смартфона із доступом в Інтернет та встановленим ZOOM пристроєм, Microsoft Office, віртуальне навчальне середовище Moodle, мультимедійний екран.